

Nr 6.

Av herrar Åkerström och Nilsson i Varuträsk, *angående viss ändring av gällande bestämmelser om kommuns rätt att bevilja sina valda förtroendemän dagtraktamente eller gottgörelse.*

Kommunernas rätt att av kommunens medel bevilja gottgörelse i form av dagtraktamenten, "där det finnes av behovet påkallat", till av kommunen valda förtroendemän, med ett belopp av högst fem kronor för sammanträdes- eller förrättningsdag, fastställdes redan i 1862 års kommunallagar. I de vid 1930 års riksdag antagna kommunallagarna gäller alltså samma förordning. Beträffande fullmäktigeledamöter äger kommun icke rätt att bevilja dagtraktamenten. I arvodesfrågor föreligger någon liten skillnad emellan 1862 och 1930 års kommunallagar.

Det förefaller anmärkningsvärt att riksdagen 1930 icke fann anledning anpassa dessa förordningar till de ändrade förhållanden som det stora demokratiska genombrottet i vårt land redan då medfört. 1862 års förordningar i här berörda avseende voro självfallet anpassade till helt andra förhållanden.

I ett stort antal kommuner respekteras ju heller icke dessa förordningar. Högre dagtraktamenten än fem kronor förekomma ofta, och exempel finnas på att fullmäktigeledamöter tillerkänts dagtraktamente. Det råder sålunda en ordning ute i kommunerna i denna fråga som är fullkomligt ohållbar.

Inom kommuner där man har större respekt för dessa bestämmelser och sålunda icke tillämpar högre dagtraktamenten än fem kronor eller obetydligt däröver, inträffar ofta att många av ekonomiska skäl måste avböja kandidatur till kommunala uppdrag och att många efter att någon tid innehaft uppdrag lämna detsamma. Härigenom gå kommunerna ofta miste om dugande krafter för de kommunalpolitiska arbetsuppgifterna.

Starka skäl tala sålunda för en revision av alla hithörande förordningar. Vid övervägande av frågan om vilka bestämmelser som skola ersätta de nuvarande bör man utgå ifrån att gottgörelse skall av kommunens medel kunna beviljas dels för genom uppdragets fullgörande utebliven arbetsinkomst, dels ock för den merkostnad som kan vara förenad med uppdraget eller förrättningen, samt att sådan gottgörelse skall gälla även för fullmäktigeledamöter. De skäl som kunna ha varit bestämmande för denna åtskillnad mellan ledamöter i de verkställande och beslutande organen böra numera icke tillmätas betydelse.

Vid bestämmande av arvode för t. ex. ordförandena i de beslutande organen bör kommunen givas rätt att inkludera gottgörelse även för vederbörandes arbete och besvär vid uppdragets fullgörande. I detta sammanhang kan övervägas lämpligheten av att personer, som under många år helt ägnat sin tid åt kommunala arbetsuppgifter i förtroendeställning, kunna av kommunens medel tillerkännas en sjuk- och ålderspension.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning med förslag till sådan ändring av kommunallagarna att kommun tillerkännes rätt att av kommunens medel till av kommunen valda förtroendemän bevilja dagtraktamente eller gottgörelse till större belopp än som för närvarande är stadgat, samt att denna rätt utvidgas till att omfatta även fullmäktigeledamöter.

Stockholm den 15 januari 1945.

E. Oskar Åkerström.

Magnus Nilsson,
Varuträsk.